

הנחיה מס' 9.8 - מדיניות הענישה בעבירות מין והתעללות בתוך המשפחה	הנחיות פרקליט המדינה
עדכון אחרון: כז בטבת התשס"ג, 1 ינואר 2003	11 אפריל 1993; 12 מאי 1993; 2 ינואר 1994

9.8 מדיניות הענישה בעבירות מין והתעללות בתוך המשפחה

1. בשנים האחרונות נחשפו עבירות מין רבות שבוצעו במסגרת המשפחה, וזאת בממדים שלא שוערו בעבר. כן נחשפו מקרים רבים של התעללות בקטינים בתוך המשפחה.
2. על הפרקליטות והמשטרה לתרום את חלקן למלחמה בתופעה זו, ולשאוף לרמת ענישה מחמירה בעבירות מעין אלה.
3. כך למשל, בעניין פלוני (1991)¹ הורשע אב באונס בתו בת ה-13 בארבעה מקרים שונים, כאשר כתוצאה מהם נכנסה הבת להריון ונאלצה לבצע הפלה. בעקבות הגשת ערעור מטעם הפרקליטות על קולת העונש, החמיר בית המשפט העליון בעונשו של הנאשם והעלה אותו מ-9 שנות מאסר בפועל ל-14 שנות מאסר בפועל. בית המשפט קבע כי: "בנסיבות כאלה חייב העונש לשאוף אל העונש המרבי בגין עבירות מסוג זה, שהינו 20 שנות מאסר".
- ראו עוד בעניין פלוני (1997)², בו קיבל בית המשפט את ערעור המדינה על קולת העונש והעמיד את העונש על 15 שנות מאסר, בציינו כי הוא מתחשב בגילו המבוגר יחסית של האב, שהורשע בביצוע עבירות מין חמורות בבתו, ובנוהגו שלא למצות את הדין. העונש הראוי, להשקפת בית המשפט הוא 20 שנות מאסר. כמו כן ראו עניין פלוני (1996)³.
4. בהקשר זה ראוי להפנות לפסקי הדין של בית המשפט העליון אשר מתייחסים לענישה מרבית על עבירת אינוס: עניין גדבאן ועניין ד"ר בוגדן.⁴ פסקי דין אלה אמנם אינם עוסקים בעבירות מין במסגרת המשפחה אולם עולה מהם כי נקודת המוצא במקרים דומים היא הענישה המרבית על עבירת אינוס אחת, וכי מקום שעבירה זו חוזרת על עצמה, ישקול בית המשפט ענישה חמורה יותר, על פי הנסיבות של ביצוע העבירה.
5. לפיכך, יש לנהוג ברוח הנחיה זו ולבקש ענישה מקסימלית בעבירות מין קשות בתוך המשפחה.
6. אשר לעבירות של התעללות, שאינה מינית, בקטינים במסגרת המשפחה, ניתן לעיין בעניין פלוני (1992)⁵, בו אישר בית המשפט העליון עונש של 7 שנות מאסר, מתוכן 5 שנות מאסר בפועל, שהושת על אב שהתעלל בבנו הקטין וחבל בו חבלה בנסיבות מחמירות. האב הורשע בכך שהיכה והצליף בבנו בקביעות, הטיח ראשו בקיר, מנע ממנו מזון והתעלל בו

¹ ע"פ 2477/91 מדינת ישראל נ' פלוני (לא פורסם, 11.3.1993).

² ע"פ 7595/97 פלוני נ' מדינת ישראל (לא פורסם).

³ ע"פ 284/96 פלוני נ' מדינת ישראל (לא פורסם).

⁴ ע"פ 4654/99 מדינת ישראל נ' גדבאן ואח' (לא פורסם, 13.2.2000);

⁵ ע"פ 3485, 2789/98 ד"ר בוגדן דקל נ' מדינת ישראל (לא פורסם, 14.8.2000).

ע"פ 885/92 פלוני נ' מדינת ישראל (לא פורסם).

הנחיה מס' 9.8 - מדיניות הענישה בעבירות מין והתעללות בתוך המשפחה	הנחיות פרקליט המדינה
עדכון אחרון: כז בטבת התשס"ג, 1 ינואר 2003	11 אפריל 1993; 12 מאי 1993; 2 ינואר 1994

באמצעים פיזיים נוספים. פסק דין זה ראוי לשמש כתקדים לעניין רמת הענישה הראויה בעבירות מסוג זה.

7. סעיף 18א(א) לחוק כלי היריה⁶ קובע:

" הורשע אדם בעבירת אלימות, רשאי בית המשפט לבקשת תובע, לכלול בגזר הדין -

(1) הוראה לפקיד הרישוי, לבטל למורשע רשיון לכלי יריה, ולא לתת לו רשיון חדש במשך תקופה שיקבע בית המשפט;

(2) הוראה למורשע להפקיד למשמרת כלי יריה המוחזק על ידו, בתחנת המשטרה של מקום מגוריו או מקום עסקיו".

8. בהתחשב בהוראה זו יש לבקש מבית המשפט בכל מקרה של הרשעה בעבירת אלימות כלפי בן משפחה, כי יכלול בגזר דינו של המורשע הוראה לגבי כלי נשק בבעלותו.

9. אשר לנאשמים שהם אנשי משטרה וכוחות הביטחון, המחזיקים את הנשק לצרכי עבודתם, תערך התייעצות בנושא העמדה הראויה בנסיבות העניין עם פרקליט המחוז.

10. באשר לחתימת הסדרי טיעון בעבירות מסוג זה, ראו גם הנחיה מספר 7.8.2.

11. כן ראו הנחיה מספר 14.1, העוסקת אף היא בנושא הטיפול בתיקים של עבירות מין והתעללות בתוך המשפחה.⁸

⁶ חוק כלי היריה, התש"ט-1949, ס"ח 143.

⁷ "הסדר טיעון בעבירת מין ובעבירה של התעללות בקטין בתוך המשפחה" הנחיות פרקליט המדינה 8.2 (התשס"ג).

⁸ "ניהול ההליך הפלילי בעבירה של התעללות מינית או אחרת שבוצעה כלפי קטין בתוך המשפחה" הנחיות פרקליט המדינה 14.1 (התשס"ג).